

Spesialisthelsetjenesten

Av: Liv Irene Nøstvik, Daglig leder

Kommunen har ansvar for blant annet fastlegeordning, støttekontakt, hjemmehjelp og hjemmesykepleie. Dette er tjenester som er lett tilgjengelige for kommunens innbyggere, og kalles derfor ofte for 1. linjetjenesten. Fylkeskommunen og staten har ansvar for spesialisthelsetjenester som ofte kalles 2. linjetjenesten. Spesialisthelsetjenesten omfatter blant annet sykehus, poliklinikker og behandlingssentre, opptrenings- og rehabiliteringsinstitusjoner og privatpraktiserende spesialister. Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP) og DPS (Distriktpsychiatriske sentre) er en del av spesialisthelsetjenesten.

Hva er egentlig en spesialist?

Vi får ofte spørsmål om vi kan anbefale en spesialist på Tourettes syndrom.

I dagligtalen brukes ordet spesialist om noen som har spesiell kompetanse innenfor et område. Men for å kunne kalle seg lege- eller psykologspesialist er det fastsatte regler.

Spesialisering tar flere år og man må søke om godkjenning innenfor en medisinsk eller psykologisk spesialitet. Kirurgi og nevrologi er eksempler på medisinske spesialiteter. Leger og psykologer som har kompetanse på Tourettes syndrom, arbeider vanligvis i avdelinger for barne- og ungdomspsykiatri, voksenpsykiatri, barnemedisin eller nevrologi. En del av legene og psykologene som arbeider ved disse avdelingene er ferdig utdannede spesialister og noen av disse kan ha spesiell erfaring med og kompetanse på

Tourettes syndrom. Det er altså ikke slik at en lege kan søke om godkjenning for en spesialitet knyttet til en enkeltstående diagnose. På den annen side kan en lege som ikke har spesialisert seg innenfor et område allikevel ha opparbeidet seg god kompetanse på Tourettes syndrom.

Fritt behandlingsvalg

Når du henvises til spesialisthelsetjenesten, har du rett til å velge hvor du vil ha undersøkelse eller behandling. Dersom en kjenner til leger/ fagpersoner som har god kunnskap om Tourettes syndrom kan en bruke retten til fritt behandlingsvalg og henvises til den avdelingen hvor vedkommende arbeider. Derimot er det ikke slik at en henvises til en enkeltperson. Avdelingen som tar imot pasienten velger selv hvem av de ansatte som skal ivareta pasienten.

Derfor er det vanskelig for oss i NTF å anbefale enkeltstående fagpersoner eller avdelinger når vi får spørsmål om dette. Siden det også ofte er få fagpersoner ved avdelingene med særlig kompetanse om TS, er dette sårbart. Dersom en eller flere av dem som hadde denne kompetansen slutter, finnes ikke nødvendigvis kompetansen ved avdelingen lenger.

I tillegg spiller individuelle hensyn en rolle. Noen ganger kan det være slik at noen kan være svært fornøyd med en lege eller annen fagperson de har møtt, mens en annen har en helt annen oppfatning.

Rett til å få en ny vurdering

Dersom du har fått din tilstand vurdert av spesialisthelsetjenesten, kan du ha rett til å få en ny vurdering av en annen legespesialist. Dette kan være aktuelt dersom du er usikker på om diagnosen er riktig, eller hvis du er uenig i det planlagte behandlingsopplegget. Retten gjelder bare én gang for samme tilstand.

Du behøver ikke å oppgi noen grunn for hvorfor du vil ha en fornyet vurdering. Der-

som du har fått tilstanden din vurdert av spesialisthelsetjenesten, må du få en henvisning til ny spesialist fra fastlegen din. Imidlertid kan fastlegen din la være å hen- vise deg til ny spesialist dersom legen mener at hun/han har en saklig grunn for dette. Dersom du er usikker på om denne grunnen er gyldig, kan du ta kontakt med pasient- og brukerombudet eller Helse- tilsynet.

Foto: Shutterstock